

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

Ontbindend Schriftgezag en zending [p.10]

Gereformeerde Gemeente Rotterdam-Zuidwijk

Nadat het aantal leden van de Gereformeerde Gemeenten in de Rotterdamse wijken Zuidwijk, Pendrecht en Lombardijen een aanhoudende groei heeft laten zien, worden er vanaf 24 februari 1957 ook kerkdiensten belegd in een zaal van het noodwijkgebouw aan de Larenkamp in Zuidwijk. Al spoedig neemt ds. Chr. van Dam de middagdiensten voor zijn rekening. Op 25 maart 1960 wordt

Rotterdam-Zuidwijk zelfstandig. Vanaf 1961 worden de middagdiensten in de Gereformeerde 'Credokerk' gehouden. Op 22 januari 1964 wordt het huidige kerkgebouw in gebruik genomen. De 'Bethelkerk' telt 380 zitplaatsen in het middenschip en 200 in de zijbeuken. Momenteel is de gemeente vacant. Het aantal leden en doopleden bedraagt 289.

05/10/2017
jaargang 96

nr **01**

Troost in benauwdheid

De dichter van deze Psalm is David, de man naar Gods hart en liefelijk in de psalmen. Hij heeft deze Psalm gedicht naar aanleiding van bange levensomstandigheden.

O, hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen; dat Gij gewrocht hebt voor degenen die op U betrouwen.

Psalm 31:20a

De man die de Heere al op jonge leeftijd mocht vrezen, die rijke beloften van de Heere had ontvangen, moet vluchten voor zijn leven. Hij mocht weten Wie de Heere voor hem geweest was in het verleden, zoals hij dat beschrijft in de eerste verzen van Psalm 31. Maar nu ziet hij op de omstandigheden in het heden. Het wordt hem bang en benauwd zodat hij uitroept: 'Zijt mij genadig, HEERE, want mij is bange; van verdriet is doorknaagd mijn oog, mijn ziel en mijn buik'. Hij zoekt de oorzaak niet bij een ander, maar belijdt dat het om eigen schuld is: 'Mijn kracht is vervallen door mijn ongerechtigheid'.

Het oog des geloofs

In de volgende verzen lezen we over vijanden vanbinnen en vanbuiten, die David gedurig benauwen. Maar dan mag hij het hoofd uit de gebreken omhoogheffen. Hij mag opzien naar omhoog: 'Maar ik vertrouw op U, o HEERE; ik zeg: Gij zijt mijn God'. O, als het oog des geloofs in de bange omstandigheden op de Heere mag zien, dan kunnen ze toch weer verder. Hoe bang de omstandigheden ook zijn, hij mag zijn hoop en verwachting op de Heere stellen: 'Mijn tijden zijn in Uw hand'. Niet alleen het uur van zijn geboorte, maar ook het heden en de toekomst liggen in Zijn hand. Alles zal verlopen naar dat eeuwig welbehagen Gods. Daar mag David een ogenblikje op zien. Ook al wordt hij nu benauwd van alle zijden.

De vijanden zullen ook niet verder kunnen dan dat God zal toelaten. Dan mag de dichter op de deugden Gods zien en het van de

Heere alleen verwachten. Daarom smeekt hij om verlossing van zijn vijanden. Vervolgens smeekt hij om de nabijheid en de gemeenschap Gods vanwege Zijn goeder-tierenheid.

David mag geloof ontvangen om alles in de hand des Heeren kwijt te raken. Wat een gezegende plaats, als de Heere ons daar brengt, waar we in oprechte ootmoed mogen bukken en buigen. Daar gaan ze opzien tot de Heere en het alleen van Hem verwachten. Dat geeft David zoveel rust en vrede, zodat hij in verwondering mag uitroepen: 'O, hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen; dat Gij gewrocht hebt voor degenen die op U betrouwen'.

David mag ervaren dat de Heere de Getrouwe is in alle omstandigheden, en dat tegenover zijn ontrouw.

Het 'goed' weggelegd

'O, hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt...! 'Uw goed', dat is: Zijn gunst en gemeenschap, die meer sterkt dan de uitgezochteste spijzen. Zalig het volk dat er iets van mag verstaan voor eigen hart en leven. Hier mag de Kerk er bij ogenblikken iets van ervaren. Dat is al zo groot dat ze in verwondering en aanbidding neerzinken. En dat voor zo één, die alles erdoor gebracht heeft. 'Uw goed', dat is eigenlijk niet onder woorden te brengen. Maar de dichter mag ook over dood en graf heen zien: 'Dat Gij weggelegd hebt'. Dat is die erfenis waarvan Petrus geschreven heeft dat het een onverderfelijke, onbevleekelijke en onverwelkelijke erfenis is, die in de hemelen bewaard is voor u.

O, wat krijgt David hier een diep inzicht als hij vervolgt: 'Dat Gij gewrocht hebt voor degenen die op U betrouwen'. 'Gewrocht' wil zeggen: verdiend. Hier mag hij niet alleen inblikken in dat eeuwige welbehagen Gods, maar mag hij ook zien op de beloofde Middelaar, Die de erfenis zou verwerven. Dat klonk al door in de moederbelofte: 'Ik zal vijandschap zetten...! En in de volheid des tijds is de Zone Gods gekomen. Gewillig en vrijwillig heeft Hij

ds. K. Boeder,
Dirksland

In dit nummer

4 Commentaar: Tussen troonrede en formatie

8 Het moment van de dagopening [2]

20 Wat kan satan nabootsen?

- 2** Troost in benauwdheid
- 3** Onderwijs van vader Smytegelt [39]
- 5** Hellenbroek: Geestelijke verdieping [4]
- 6** Waar waart gij? [3]
- 7** Dat wil zeggen
- 9** Opvoeden, een strijd
- 10** Ontbindend Schriftgezag en zending
- 11** Verslag jubileum ds. J.B. Zippro
- 12** 75-jarig jubileum Gereformeerde Gemeente Poortugaal
- 13** Jeugdtribiek
- 14** Kerknieuws
- 15** Berichten
- 16** Kerkdiensten

Onderwijs van vader Smytegelt [39]

Zich zo diep willen vernederen dat hij de ontluisterde menselijke natuur aannam en geboren wilde worden in een beestestal. Hij wilde Zijn ganse leven lijden onder de toorn Gods en sterven aan het vloekhout. Opdat door Zijn bitter lijden en sterven de deugden Gods zouden worden opgeluisterd, de straf gedragen en de schuld verzoenen zouden worden. Opdat er een eeuwige gerechtigheid werd aangebracht voor al de Zijnen.

Vrezen en betrouwen

De Zone Gods heeft uit eeuwige liefde dat 'goed' verworven, dat hier benoemd wordt met: 'Uw goed'. Voor wie heeft Hij dat 'goed' verworven? Er worden twee kenmerken genoemd: 'Voor degenen, die U vrezen. Voor degenen, die op U betrouwen'. Het gaat hier om die kinderlijke vreze des Heeren en dat geloofsvertrouwen op Hem alleen.

Mag u die vreze des Heeren kennen en beoefenen? Dan leeft u uit, door en naar Zijn Woord. Want wat er in het hart omgaat, komt in de vruchten openbaar. Dat kan niet anders. Dat volk wandelt in Zijn wegen en heeft Zijn geboden lief. Zij moeten leren om door vele verdrukkingen op Hem te betrouwen. Want ook daar moeten zij steeds weer gebracht worden. Het wordt zo waar in hun leven: 'Zonder Mij kunt gij niets doen'.

Dat is een volk dat in de weg van ontdekking en ontgronding in het leven moet leren wat de profeet heeft gezegd: 'Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op den Naam des HEEREN betrouwen'. Dan mag het hier weleens beoefend worden: 'Laat ons alom Zijn lof ontvouwen; in Hem verblijdt zich ons gemoed, omdat wij op Zijn Naam vertrouwen, dien Naam, zo heilig, groot en goed'. Hier in beginsel en straks volkomen.

Kunt u dit niet met de dichter instemmen? Ach, het is nog te verkrijgen. Wie Hem nederig valt te voet, zal van Hem Zijn wegen leren. Mocht het u maar uitdrijven tot Hem, Die uw heil werkelijk volmaken kan.

Over de Werkmeester des geloofs en van het geloof ter rechtvaardigmaking

Vr. Waar komt het geloof vandaan en Wie werkt dat geloof?

Antw. De Heilige Geest. Vrome ouders kunnen dit niet doen aan hun kinderen, dat zien wij in David. Hij kon het aan het kind niet doen. Goede middelen kunnen het ook niet doen, noch vrome mensen, maar alleen God. Het komt alleen van Hem; Hij werkt eerst, Hij blijft werken. Hij is de enige, de bijzondere, de eerste en de laatste oorzaak. Het geloof is de vrucht des Geestes, 1 Kor. 12:11: 'Doch deze dingen alle werkt de ene en dezelfde Geest', waarom de Heilige Geest ook genoemd wordt de Geest des geloofs (2 Kor. 4:13).

Vr. Door wat middel werkt de Heilige Geest het geloof?

Antw. Door het gehoor des gepredikten Woords, Rom. 10:14 en 17: 'En hoe zullen zij in Hem geloven, van Welken zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen, zonder die hun predikt? Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods'.

Vr. Hoe versterkt Hij dat geloof?

Antw. Door het gepredikte Woord en door het gebruik der heilige Sacramenten.

Vr. Wat doet God de Heilige Geest aan de zondaar, als Hij het geloof komt werken?

Antw. Terwijl de zondaar welgemoed, vrolijk en zorgeloos daar heen leeft, komt de Heilige Geest hem tegen, doet hem eens stilstaan en zegt: 'Hebt gij reden, om zo zeker en zorgeloos te zijn?' Zij worden zeer verlegen en benauwd; de Heere ziet dat en verdubbelt het. Het is of er gedurig iemand naast hen staat, die zegt: 'Ziet gij wel dat gij God niet gevreesd hebt en zie eens wat al vloeken voor u zijn, zo gij zo blijft'. Zet uw gedachten eens vast en zie eens hoe menigmaal dat gij uw consciëntie, als zij u heeft gewaarschuwd, op de mond hebt geklopt. Dan komt Hij met het Woord en zegt: 'Hoort de Evangelievloeken eens, hoe zult gij het ontvliden, zo gij op zo'n grote zaligheid geen acht geeft', 1 Kor. 16:22: 'Indien iemand den Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking: Maranatha! Zie dat gij Hem niet verwerpt; het is de Heere uit de hemel! Die welgemoeden wordt het dan zo bang, dat zijn huis en de kerk menigmaal te nauw is. Zo brandt hem zijn consciëntie en hij staat wat stil en zegt: 'Als ik voortging in die zonde, die benauwdheid zou weer overgaan!' Maar dat kan hij niet doen en hij zegt tot het lachen: het is onzinnigheid (Pred. 2). Hij probeert het weleens, maar die kool brandt zo, dat hij weleens in het lachen smart gevoelt.

ds. B. Smytegelt
Uit: "Maandagse
Catechisatiën"

(wordt vervolgd)

Tussen troonrede en formatie

P. Schalk,
Veenendaal

Het blijft indrukwekkend. De koning en de koningin die vol statie worden geleid naar het Binnenhof, het hart van de parlementaire democratie.

Vervolgens worden ze door de Commissie van in- en uitgeleide ontvangen. Onder grote stilte schrijden ze tussen de hoogwaardigheidsbekleders door naar de 'troon', de grote zetel in de Ridderzaal.

'Leden van de Staten-Generaal'. Zo begint de koning met het voordragen van de troonrede. Meestal valt hij met de deur in huis door onmiddellijk te starten met een belangrijk beleidsterrein. Deze keer was het toch anders. De koning stond eerst stil bij de ongekende natuurkrachten die een van de gebiedsdelen zwaar heeft getroffen. Sint Maarten, het ligt heel ver weg. Maar het is wel een apart land binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Daarom was het goed dat de koning er heen geweest is, maar ook dat hij de troonrede ermee begon.

Korter door formatie

Vervolgens ging de koning in op allerlei facetten van de politiek en van de samenwerking. Maar het was opvallend dat de troonrede korter was dan andere jaren. Ook was duidelijk dat de koning geen weidse

vergezichten besprak. Eigenlijk was hij gebonden door de lopende formatie. Immers, het tweede kabinet Rutte is demissionair en het wachten is op Rutte III. Maar koning Willem-Alexander kon daar niet op vooruitlopen, want de troonrede wordt opgesteld onder politieke verantwoordelijkheid van het zittende kabinet. Daarbij past beknoptheid.

Dat demissionaire kabinet zat nog wel pontificaal terzijde van de troon. Het is wel aardig om de gezichten van de ministers in de gaten te houden tijdens de voordracht. Als hun eigen beleidsterrein wordt genoemd, zie je dat ze even extra alert zijn. Soms een knikje, of een kleine glimlach. Goede tekst, door hen zelf aangeleverd natuurlijk.

Maar in de Ridderzaal zaten ook de hoofdrolspelers van de formatie. Zij horen netjes aan hoe de huidige bewindslieden het zich voorgesteld hadden. In hun hoofden spelen ongetwijfeld allerlei gedachten. Ze weten het: dit punt is volgend jaar anders, die formulering mag de volgende keer niet meer. Maar inmiddels wordt er wel doorgelezen. Het demissionaire kabinet is immers nog steeds aan het bewind.

De vraag kan gesteld worden of een troonrede in formatietijd wel zin heeft. In feite gebeurt er niet veel in een demissionaire periode. En dat is waar. In de Tweede Kamer is onmiddellijk na de verkiezingen van 15 maart ongeveer alles controversieel verklaard. Dat betekent dat alle politiek gevoelige onderwerpen niet verder behandeld worden. Alles wacht op het nieuwe kabinet.

Trouw aan de koning

Toch is het juist in zo'n periode van belang om Prinsjesdag te houden. Ook als er een beleidsarme troonrede wordt voorgedragen, is het goed dat alle betrokkenen bijeen zijn onder het voorlezen daarvan. Dat geeft iets weer van de verbondenheid die er dient te zijn tussen parlement en koningshuis. Dat kan niet anders, want alle parlementariërs zweren (of beloven) trouw aan de koning. Dan is het ook goed om hem te ontmoeten.

De eed van trouw wordt ook afgelegd op het Statuut, waarin de verhoudingen tussen de verschillende delen van het Koninkrijk der Nederlanden worden geregeld. Daarom was de vermelding van Sint Maarten ook van wezenlijk belang. Door een eed zijn wij verbonden aan de overzeese rijkdelen en dragen we daar verantwoordelijkheid voor. Bovendien eist de Grondwet dat op de derde dinsdag van september een uiteenzetting van het door de regering te voeren beleid wordt gegeven. En ook aan de Grondwet wordt trouw gezworen of beloofd.

Trouw aan de Koning

Als het in de politiek en in de maatschappij al van belang is om trouw te zijn aan de koning, aan het Statuut en aan de Grondwet, hoeveel temeer zou het ons sieren om trouw te zijn aan de Koning der koningen. Het 'statuut' van Zijn Koninkrijk wijst ons op Hem, Die regeert van zee tot zee en tot aan de einden der aarde. En Zijn regering wordt gekenmerkt door goede wetten, die heilzaam zijn voor alle inwoners van deze aarde.

Laten we ons dan samen buigen voor deze Koning. En geve de Heere dat de slotwoorden uit de troonrede ook ons aansporen om ons te wenden tot de Troon aller genade. Want koning Willem-Alexander sloot ook deze troonrede af met de inmiddels bekende woorden, gericht aan het adres van de leden der Staten-Generaal: 'U mag zich gesteund weten door het besef dat velen u wijsheid toewensen en met mij om kracht en Gods zegen voor u bidden.'

Abraham Hellenbroek [4]

Geestelijke verdieping

ds. W.A. Zondag,
Woerden

Een periode van acht jaar wordt de gemeente van Zwammerdam door haar predikant Hellenbroek gediend. Daarna vertrekt hij naar Zwijndrecht.

In zijn afscheidspraak van Zwammerdam wijst Hellenbroek erop dat in het laatste jaar mocht worden gesproken van een 'geestelijke vernieuwing' in zijn leven, ook wel als een 'tweede bekering' aangeduid. Hij zegt er zelf over dat de Heere 'het werk der bediening nader op mijn hart heeft gebracht en op een meer geestelijke wijze ingeleid heeft in de binnenkamer van de Koning en in de verborgenheden Zijner genadeweg met de ziel.'

Hij zou na deze 'krachtvolle bekering' met Jeremia hebben uitgeroepen 'Heere, Gij hebt mij overreed en ik ben overreed geworden; Gij zijt mij te sterk geweest en hebt overmocht' (Jer. 20:7). Hij mocht nu meer rusten op de verdiensten van Christus (alleen!), op Zijn verzoenend bloed. Tot op zekere hoogte heeft deze geestelijke verdieping ook invloed gehad op zijn preken. Dr. W. Fieret schrijft hierover in zijn biografie: 'Behalve dat hij zondaren opriep tot bekering, versterkte hij gewone zielen met balsem, beurde hij vermoeiden van geest op en leidde hen naar de stille wateren van Jehova's levendmakende heilbronnen' ('Abraham Hellenbroek', blz. 35). Hij separeert nu meer dan voorheen, daarbij

onderscheid makend tussen schijn geloof ('ingebeeld geloof') en het zaligmakend geloof. Zo werd de periode in Zwammerdam niet alleen voor de gemeente, maar ook voor de jonge Hellenbroek een gezegende en onvergetelijke tijd.

Naar Zwijndrecht

Van Zwammerdam gaat de weg naar Zwijndrecht. Helaas wordt de Zwijndrechtse tijd - een periode van drie jaar - een moeilijke episode in het leven van Hellenbroek. Hij ervaaarde in deze gemeente ('harde kwasten' waarvoor 'harde beitels' nodig zijn) 'ongemene tegenstand tegen het goede'. In zijn afscheidspraak (over Jeremia 17:16: 'Ik heb toch niet aangedrongen, meer dan een herder achter U betaamde...') maakt hij van zijn hart geen moordkuil. Een deel van de gemeente - voor zover aanwezig - zal wel rechtop in de bank hebben gezeten toen hij hen aanzegde: 'Die willens niet blind wil zijn en tegen zijn geweten oordelen die weet wel hoe ellendig het hier gesteld is, hoe weinig genade, hoe weinig heiligmaking dat zich vertoont hoe onversaagd in het zondigen hoe stout in goddeloosheid hier het grootste aantal is;

die weet wel hoe weinigen hier gevonden worden die waarlijk lust en liefde tot het goede hebben, die waarlijk de Heere kenkende, vrezende en lievende zijn'. Het was zelfs zo erg, vervolgde de scheidende predikant, dat hij zich menigmaal had afgevraagd of er in Zwijndrecht nog wel gelovigen waren die de Heere zochten. Want zelfs in mensen van wie hij aanvankelijk dacht dat ze Godsvreze kenden, raakte hij vaak teleurgesteld. Deze ervaring had grote invloed op hem: 'Ik kon doorgaans niet zegenen, niet troosten of ik zou de meeste zielen bedrieglijk terzijde hebben afgeleid, en met een leugen in de rechterhand naar de eeuwigheid hebben doen gaan.'

Juist vanwege de grote zorgen over zijn hoorders heeft hij het accent in zijn prediking moeten leggen op de noodzaak van ontdekking aan zonde en schuld. Hij wilde er zondaren mee uitdrijven tot Christus. Het was geen doel op zichzelf. De oudvader zegt hierover: 'Ik moest hier zondaren ontdekken, ik moest ze door overtuiging een gezicht van hun verloren staat trachten te doen krijgen, om naar Jezus toe te vlieden. (...) Nooit zag ik Goddelijke oordelen, geestelijke naarheid als iets begeerlijks in zichzelf aan, als iets waarin een zondaar moest rusten en onder moest verslonden worden, maar als aansporen tot genade, als wegen tot behoud'.

Mijn lievelingen

Blijkbaar waren er nog wel in de gemeente met wie de prediker zich geestelijk verbonden wist. Hij spreekt ze afzonderlijk aan als 'mijn lievelingen, mijn kinderen in Christus'. Blijkbaar lopen dan de emoties hoog op, want hij roept ze toe: 'Maar bedaar, bedaar, zovelen als mij liefhebben; erken des Heeren wil; ik heb het in de Heere voorgenoemen, ik heb geen lichtvaardigheid gebruikt. Het is de Heere Die mij roept, en daarom al zocht gij mij met tranen vast te houden, de wil des Heeren moet geschieden'.

Aan het eind van de dienst roept de scheidende predikant de kerkenraad op om getrouw te blijven: 'Gebruik geen heerschappij en vier ook de teugel door achteloosheid niet te ruim tot losheid en ongebondenheid'.

De overheid wordt geheel in de lijn van (het onverkorte) artikel 36 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis toegesproken: 'Waak tegen alle ergernissen en zondige misbruiken, bijzonder op des Heeren dag en leen zo uw hand ook aan de opbouw van des Heeren huis'.

(wordt vervolgd)

Hellenbroek
stond drie jaar in
Zwijndrecht.

Waar waart gij? [3]

Enkele gedachten rondom de oorsprong van het heelal

Nadenken over de schepping betekent eerbiedig luisteren naar het Woord van God. De gave van wijsheid en verstand mag gebruikt worden, wanneer het zijn plaats kent. Salomo wijst hierop: 'Hij heeft ieder ding schoon gemaakt op zijn tijd; ook heeft Hij de eeuw in hun hart gelegd, zonder dat een mens het werk dat God gemaakt heeft, kan uitvinden van het begin tot het einde toe' (Pred. 3:11).

H.R. Keurhorst,
Veenendaal

In dit artikel gaan we in op twee belangrijke thema's in het debat tussen schepping en evolutie: de Bijbel en het Godsbeeld.

In de vragen rondom de oorsprong van alles staat de vraag naar de uitleg van de Bijbel centraal. Hoe letterlijk moet je de Bijbel lezen? Het nadenken over deze vraag wordt 'hermeneutiek' genoemd. De Heere heeft Zich geopenbaard in de Schrift. Dat heeft Hij gedaan in de woorden en het voorstellingsvermogen van mensen. Een voorbeeld is het spreken over Gods vingers (Ps. 8:3), terwijl de Heere Jezus zegt: 'God is een Geest' (Joh. 4:24).

Een ander voorbeeld is Jozua, die tot de zon zegt: 'Zon, sta stil' (Joz. 10:12), terwijl de aarde rond de zon draait en niet andersom. Maar nog steeds spreken we over 'zonsopkomst' en 'zonsopgang'. De Heere gebruikt de taal van mensen, om iets over Zichzelf en Zijn wonderen te vertellen. Dit wordt 'accommodatie' genoemd. Dat de Heere in Zijn spreken de taal gebruikt van mensen, moet leiden tot verwondering. Wie is Hij, Die Zichzelf en Zijn wonderen aan ons, nietige en aardse mensen, bekend wil maken?

Zes dagen

Dit betekent echter niet dat het begrip 'accommodatie' gebruikt kan worden om allerlei voorstellingen in de Bijbel in te lezen. Gods Woord is de waarheid. De Bijbel geeft geen verkeerde voor-

stelling van zaken. Calvijn wijst erop in zijn uitleg van Genesis 1:5. Waar de Heere in een ogenblik alles zou kunnen maken, heeft Hij Zijn scheppingswerk in zes dagen verricht, zodat het voor mensen enigszins te begrijpen is. De Heere heeft dus – met het oog op de mens – zes dagen gebruikt voor het scheppen van hemel en aarde. De voorstelling dat alles uit een proces van miljoenen en miljarden jaren geleidelijk ontstaan is, botst totaal met Gods eigen weergave van Zijn werk. De Bijbel is het betrouwbare Woord van God. Het is geen wetenschappelijk handboek, dat allerlei natuurwetten beschrijft. De Schrift beschrijft het handelen van God met zondige, aardse mensen. Daarin is het van begin tot einde onfeilbaar. Het zijn de Schriften van het Oude Testament, waarvan Christus zegt: 'Die zijn het, die van Mij getuigen' (Joh. 5:39). Het getuigenis in deze Schriften is waar. Uit het Nieuwe Testament blijkt dat Christus en de apostelen Genesis als betrouwbare weergave van Gods werk lezen. Zoals bijvoorbeeld de schepping van man en vrouw in Mattheüs 19:4.

Dat betekent niet dat er geen vragen zijn. De betrouwbare weg is om vanuit de Bijbel naar deze vragen te kijken en ze proberen te duiden. Het is een heilloze weg om de Schrift aan te passen aan de wetenschap. Het is de Heilige Geest, Die de auteurs geleid heeft bij het schrijven van het Woord van God en Die door alle eeuwen heen de Kerk leidt bij het onveranderlijke Woord van God.

Catechese

'Vanavond weer naar cat...,' zo klinkt het weer uit jonge monden. (Hopelijk ongeveer 22 keer per jaar. Onze synodale catechesecommissie gaat daar immers heel terecht van uit). Kortweg 'cat' dus, want het woord *catechisatie* is wel erg lang om uit te spreken. Laat staan om het correct te schrijven. Vandaar het wat nonchalante, maar niet verkeerd bedoelde korte: cat. Maar wat betekent dat woord eigenlijk?

Het bestaat uit twee stukjes, die we enigszins herkenbaar willen maken. We leggen het wat uit elkaar: *cat-eche-se*. Middenin herkennen we dan waarschijnlijk het woord *echo*: weerklink. Het eerste hangt samen met *kathedr*: dat is een spreekgestoelte, van waaruit iets met gezag gezegd wordt. Deze twee elementen hebben we nodig voor het vervolg. Dus aan het woord catechese ontleen we twee zaken:

- Er wordt met gezag iets gezegd of gevraagd.
- Het gesprokene vindt weerklink; er wordt op gereageerd of geantwoord.

We beperken ons nu tot het ambtelijk onderwijs aan de kerkjeugd. Hoewel de synode van Dordrecht spreekt over de drievoudige catechese: allereerst door de ouders binnen de gezinskring; vervolgens op de scholen en daarnaast door de ambtsdragers. Hierbij beseffend hoe zegenrijk de eenheid binnen deze drievoudige catechese is! Maar ook hoe moeilijk het is, wanneer deze wezenlijke, geestelijke eenheid ontbreekt. Ook moeten we ons goed realiseren, dat school en kerk nooit kunnen goedmaken wat in het gezin ontbreekt. Anders gezegd: de onderwijzing moet primair vanuit het gezin (blijven!) komen. Dáár moet aansluiting bij gevonden worden. Het gezin, dat het laatste bastion is, dat de antichristelijke machten zullen proberen te ondermijnen, volgens de profetische woorden van Luther. En dat zien we voor ogen...?

Op 'cat' spreekt een ambtsdrager dus met het gezag van Gods Woord: het gaat immers om de overdracht van de woorden Gods, als het enige middel tot bekering. Daar mag je eerbied en aandacht voor eisen. In Gods naam! Want volgens Matthéüs 28 vers 19 moeten de gedoopten voortdurend onderwijs krijgen: 'hen dopende... , lerende hen...' Onderwijs in álles wat de Heere geboden heeft. Daar zijn we dus zomaar niet mee klaar. Het is de verantwoordelijkheid van de catecheet, dat dit wordt overgedragen. Met daarbij naar we hopen en bidden de echo in het jonge hart. Juist in deze beslissende fase van het leven. Deze echo is een aanhoudende zorg van de kerk. Dan komen de antwoorden op de vragen vanzelf. De ambtsdrager is er verantwoordelijk voor dat de antwoorden voor de catechisanten duidelijk zijn en dat de vragen geleerd worden. Heel gewoon en heel ordelijk. Slechts omdat de Heere dat wil en eist! Laat dit besef onder ons niet wegebben. Catechisatie is geen hobby van de kerk, geen eenzaam avontuur van de ambtsdrager, maar uitdrukkelijk opdracht van de Heere. Dit besef moge bij ouders en catechisanten meer léven! Dus beste jongelui, voor het komende catechisatiejaar: kom, doe mee en leer. Daar zal de HEERE Zijn zegen over geven. En op het tegendeel - in welke vorm dan ook - rust nooit zegen. Bedenk dat goed. Want de bediening van het genadeverbond maakt de Heere op 'cat' voor onze jongeren duidelijk.

v. A.

Uit de Confessie van Westminster:

III. Omdat de mens zich door zijn val ongeschikt heeft gemaakt om te leven door middel van dat verbond, heeft het de Heere behaagd om een tweede verbond te maken, hetwelk gewoonlijk het genadeverbond wordt genoemd.¹ Door Jezus Christus biedt Hij daarin uit vrije genade het leven en de zaligheid aan zondaren aan. Om zalig te worden vraagt Hij van hen geloof in Christus² en belooft Hij Zijn Heilige Geest te geven aan allen die zijn uitverkoren ten leven, om hen gewillig te maken en in staat te stellen te geloven.³

1. Gen. 3:15; Jes. 42:6; Gal. 3:21; Rom. 3:20-22; Rom. 8:3. 2. Mark. 16:15-16; Joh. 3:16; Rom. 10:6, 9; Gal. 3:11. 3. Ez. 36:26-27; Joh. 6:44-45.

DE GROTE CATECHISMUS VAN WESTMINSTER

Overgenomen uit 'Gewogen Woorden', Thera Tanis-Baars/prof.dr. A. Baars, de Banier Uitgeverij

Godsbeeld

Een tweede probleem is het veranderende Godsbeeld bij de evolutie. Uit de hele Bijbel blijkt de Heere direct betrokken te zijn op alles wat er op aarde gebeurt. Hij hoort gebeden en doet wonderen. Hij ontfermt Zich over weduwen en wezen en Hij zorgt voor de armen.

Wanneer de evolutietheorie waar zou zijn, zou de Heere het leven hebben doen ontstaan vanuit een zeer lang en geleidelijk voortgaand proces van evolutie. Hij zou alles in werking hebben gezet en daarna zou alles volgens de wetten van natuurlijke selectie zijn verlopen. Op een bepaald moment in die miljarden jaren zouden Adam en Eva ineens tot beeld van God zijn geroepen.

Allereerst ontstaat er dan een Godsbeeld, waarbij de Heere niet direct betrokken is op de wereld, maar alles via natuurwetten laat verlopen en maar een enkele keer ingrijpt. Daarnaast zou de Heere, Die het zwakke juist bijzonder beschermt, alles via een proces van natuurlijke selectie hebben laten ontwikkelen. Maar daarin verdwijnt juist het zwakke - wat zich het minst aanpast - ten koste van het sterke (wat zich wel aanpast).

Een derde probleem is dat het lijden en de dood al in Gods scheppingswerk zouden zitten. Volgens Romeinen 8:20 is de schepping echter aan de ijdelheid en vergankelijkheid onderworpen vanwege de zonde van de mens. Deze en andere gegevens zijn niet te rijmen met hoe de Bijbel spreekt over God, Die in Christus het verlorene zoekt.

Laten we biddend onze weg zoeken te midden van alle discussies en vragen: 'HEER', ai, maak mij Uwe wegen, door Uw Woord en Geest bekend'. (Ps. 25:2, ber.).

(wordt vervolgd)

Het moment van de dagopening [2]

Als het moment van de dagopening er is, gaat er soms een gebed door de docent heen: 'Heere, wilt u helpen?' En dan wil de Heere weleens een Waarmaker van Zijn Woord zijn.

H. van Grol,
Scherpenzeel

Soms ontstaan er over of naar aanleiding van het gelezen Bijbelgedeelte mooie, waardevolle gesprekken. Die kun je niet maken of plannen, ze ontstaan. Soms ook naar aanleiding van een persoonlijke vraag. Mooi dat er een omgeving van vertrouwen kan zijn waarin een persoonlijke vraag gesteld kan worden. Vaak komen dan de vragen waar het werkelijk om gaat naar boven. Veel jongeren worstelen echt met veel vragen. Krijgen ze van ons – als docenten – dan het juiste ant-

woord? Mogen we dan ook werkelijk Góds antwoord doorgeven op deze vragen? Na het lezen en het zingen (of aan het begin) is er het gebed. Laat het een gebed zijn van de hele klas. Vraag eventueel gerust om punten die de docent in het gebed mee kan nemen. Verrassend wat er onlangs naar aanleiding van deze vraag in een groep gebeurde. Er was ziekte bij familieleden, dat kon als nood bij de Heere gebracht worden. Iedereen voelde de ernst van het moment. Dan ervaar je

weleens dat bidden spreken tot de Heere is. Het mooiste zou zijn een spreken met de Heere. Als dat gebeurt, stijgt het gebed hoger dan het plafond van het lokaal.

Tijd voor voorbereiding

Tenslotte enkele adviezen aan docenten. Maak werk van uw dagopeningen en van de voorbereiding daarop. Laten schooldirecties en schoolbesturen er daadwerkelijk het belang van inzien door docenten te begeleiden in het invullen van de dagopening. Uit het al eerder genoemde onderzoek bleek deze 'hulpvraag' duidelijk. We willen het wel, maar we hebben er moeite mee of we durven het niet. Geef de docenten handvatten, ga met elkaar in gesprek, organiseer een studiedag. Alleen, verwacht het niet altijd van de theorie. Verwacht het uiteindelijk van de Heere. Hij heeft gezegd dat wie wijsheid ontbreekt het van Hem mag verwachten.

Ik sluit af met een treffend stukje dat ik in een interview met een oud-docent vond. Het spreekt voor zich. De Heere geve Zijn genade om dit prachtige, belangrijke werk naar Zijn wil te mogen doen: 'En weet je waar het nu op aankomt? Of je met je hart achter de zaak staat. De leerlingen merken dat. Ze hebben heel goed in de gaten of je iets moet zeggen, omdat het van je verwacht wordt, of dat het wezenlijk uit je hart komt.'

(slot)

Dagopening

Lezen: Psalm 42
Zingen: Psalm 42:4 en 5

Psalm 42 mag gezongen worden door een uitgelezen koor van zangers, de kinderen van Korach met hun opperzangmeester, zo zegt het vers 1. Een Psalm van diepe dalen ('al Uw golven zijn over mij heengegaan'), maar ook van grote hoogten ('des daags is Gods goedertierenheid bij mij en des nachts Zijn lied'). Een Psalm van spot en smaad ('zij zeggen: waar is nu uw God?'), maar ook van uitredding ('Hij is de menigvuldige Verlossing mijns aangezichts').

Het is inderdaad waar dat je in de Psalmen de gelovigen in het hart kijkt. En dat doen we hier bij David. Hij is ver van het heiligdom ('Mijn ziel dorst naar God') en wordt bespot door de vijanden ('zij zeggen de ganse dag tot mij: waar is uw God?') Zijn gedachten zijn wel bij dat heiligdom. Waar kan een kind van God ook anders naar verlangen dan dicht bij het heiligdom te zijn? Daar woont God immers. En dan komt David tot het geloofsinzicht dat de Heere overal bij hem kan zijn. ('Wat buigt gij u neder, o mijn ziel en zijt onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven voor de verlossingen Zijns aange-

zichts'). Daarin zit ook iets van vertrouwen dat de Heere hem weer terug zal brengen. Dat gaat wel door het diepe dal heen. Letterlijk zit David in het dal van de Jordaan (op de vlucht voor zijn zoon Absalom) en heeft hij het gevoel dat de golven over hem heen gaan. ('De afgrond roept tot de afgrond'). En toch het grote 'maar'. De Heere is dag en nacht bij mij. Wat een troost. Dan gaat hij zijn lied en zijn gebed zingen. En eindigt hij met zijn belijdenis: 'Mijn God! Mag je zo zingen tot Gods eer? Heb je deze belijdenis in je hart?

Ik eindig met een gedicht dat ik vond in de uitleg van Psalm 42 van de Engelse predikant Spurgeon:

*Op de vraag, vol hoon en laster:
'Waar is nu uw God?' o, geef
Heiland dat ik in U vaster,
Zonder aarzeling antwoord geef:
God is bij mij, 'k zal niet vrezén,
'k Voel Zijn uitgestrekte hand;
Eenmaal zal ik bij Hem wezen
Vrijgekocht in 't Hemels land.*

Opvoeden, een strijd

Een week lang aandacht voor opvoeden

Synodale werkgroep
Onderwijs

Deze week - van 2 tot en met 8 oktober - wordt de jaarlijkse Week van de Opvoeding gehouden. De reden is duidelijk: Het opvoeden van kinderen en jongeren is belangrijk, maar niet eenvoudig. Dat wordt door ouders herkend en dagelijks ervaren.

Instellingen die met opvoeden te maken hebben, proberen deze week ouders bij elkaar te brengen om ervaringen uit te wisselen. Naast ouders mogen ook onderwijsgeevenden en andere opvoeders aansluiten. Wat komt er kijken bij het dagelijks opvoeden? Welke vragen hebben ouders? Wat is een goede opvoeding en wat houdt ouders daarin bezig? Door elkaar te ontmoeten en met elkaar in gesprek te gaan, kunnen ouders ervaren er niet alleen voor te staan, zodat ze zich gesteund weten. Ze kunnen baat hebben bij het uitwisselen van ervaringen. Om dat te realiseren worden in de Week van de Opvoeding allerlei activiteiten georganiseerd. 'Organiseer zelf een activiteit', zo roept men de ouders op.

Zuchten en tobben

Elke opvoeder ervaart dat opvoeden lastig is. Er wordt wat afgezucht en afgetobd. Wat achter de voordeur gebeurt, weten de meeste ouders van elkaar niet. Daarom kan de gedachte postvatten dat al die problemen alleen in het eigen gezin voorkomen. Toch behoeven opvoeders er zich

niet voor te schamen dat het in de opvoeding niet vanzelf gaat. In de pedagogiek wordt opvoeden wel 'een strijd' genoemd. Jongeren worden groot door grenzen te verkennen. Die grenzen moeten dan natuurlijk wel door opvoeders gesteld worden.

Ouders hoeven zich er niet over te verbazen dat er strijd is. Vanuit de Bijbelse uitgangspunten weten we bovendien dat goed opvoeden in een zondige wereld en door zondige mensen niet mogelijk is. Maar wat doen ouders, onderwijsgeevenden en ambtsdragers met deze wetenschap? Het alleen maar constateren dat opvoeden moeizaam kan zijn, helpt niet. Het opheffen van het bestraffende vinger-tje geeft ook geen steun. Wat nodig is, is ontmoeting, gesprek, uitwisseling, gebed voor elkaar en dat vanuit een opengeslagen Bijbel. Dit leert opvoeders allereerst dat ze in alle dingen afhankelijk zijn van de Heere, zeker óók voor de dagelijkse opvoeding.

Structuur en aandacht

Voor ontmoeting met andere ouders moet

tijd gezocht worden. Nu is het in gezinnen met jonge kinderen en pubers vaak hectisch. Om een gezin draaiend te houden is veel structuur, actie en aandacht nodig. De tijd voor ontmoeting en gesprek met andere ouders ontbreekt, zegt men. Dit argument is heel begrijpelijk. Toch mag tijdgebrek er niet toe leiden dat ouders aan wezenlijke zaken voorbijgaan. Die moeten prioriteit hebben, want de opvoedingsperiode gaat snel voorbij.

Binnen onze gemeenten is heel wat aandacht voor de opvoeding. Het komt ter sprake tijdens doopzittingen en huisbezoeken. Ouders en leerkrachten spreken elkaar erover. Het is ook een belangrijk onderwerp op ouderavonden. Daarnaast worden door de CGO opvoedingsondersteuningsavonden georganiseerd en zijn er in verschillende gemeenten opvoedgroepen. Verder verschijnt er voor ouders materiaal over opvoeding, dat gelezen en gebruikt kan worden, bedoeld om ouders handreikingen te geven. Onder andere kan genoemd worden het materiaal dat vanuit het Deputaatschap Kerk, Gezin, Jeugd en Onderwijs voor opvoedgroepen ontwikkeld is.

Zeker, in bepaalde situaties is specialistische hulp nodig. Ouders en kind(eren) worden dan professioneel begeleid. Daar zijn instanties voor, die ook rekening wensen te houden met Gods Woord. Onder de inwachting van Gods zegen kunnen door deze hulp (grote) problemen opgelost of ten goede gekeerd worden. Het is te hopen dat ouders daar dan ook zoveel mogelijk gebruik van maken.

Dringende oproep

De jaarlijkse Week van de Opvoeding dringt ons tot de oproep aan ouders, onderwijsgeevenden, ambtsdragers en werkers bij opvoedingsinstellingen: Zoek elkaar op en wees elkaar tot steun! Hoe jammer toch, dat die oproep niet iedereen bereikt. Er blijven tóch ouders die hun voordeur dichthouden en niet over hun (grote) opvoedingszorgen spreken. Dat is tot schade van hun kinderen. Hopelijk blijven ook school en kerk een wakend oog op deze groep houden!

Tenslotte, ter overdenking: 'Uit hen zal altijd iemand komen voort, om het nakroost te verkondigen Zijn woord'. Ondanks gebrekkige opvoeders, maar dankzij Gods eeuwig genadeverbond!

Reacties/vragen zenden aan:
p.kieviet@versluijsschool.nl

Ontbindend Schriftgezag en zending

Wie om zich heen kijkt, ziet een wereld vol onrust: aardbevingen, orkanen, oorlogen en dreiging van oorlog. Het zijn ongetwijfeld tekenen die voorafgaan aan het grote 'teken van de Zoon des mensen'.

ds. J. IJsselstein,
Phnom Penh,
Cambodja

Voor veel tekenen die de Heere Jezus noemt in Matthéüs 24 kun je trouwens je ogen proberen te sluiten. Alleen voor het allerlaatste teken niet: al de geslachten der aarde zullen wenen en zullen de Zoon des mensen zien, komende op de wolken des hemels met grote kracht en heerlijkheid (vers 30). Gelukkig is er, naast de vele angstaanjagende tekenen in de laatste dagen, ook een teken van Gods genade: Het Evangelie des Koninkrijks zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis allen volken (vers 14).

Ver weg en dichtbij

Beste vrienden, dit is een tijd om te kijken naar en ernstig na te denken over de 'tekenen van de tijd'. Alleen, vaak hebben we meer oog voor de tekenen ver van huis. Maar er zijn ook tekenen dichtbij. Ze zijn niet over het hoofd te zien: verleidende

geesten (vers 4-5), valse profeten (vers 11), en daarbij staat in Matthéüs 24:28 ook die moeilijke zinsnede: 'Want alwaar het dode lichaam zal zijn, daar zullen de arenden vergaderd worden'.

Onze tijd wordt meer dan andere perioden in de geschiedenis gekenmerkt door de geur van desintegratie en ontbinding, door dat 'dode lichaam'. Hoewel sommigen nog wanhopig proberen te denken in termen van vooruitgang en evolutie, kenmerkt onze tijd zich onmiskenbaar door de stank van ontbinding.

Morele waarden ontbinden: het huwelijk tussen een man en een vrouw ontbindt. Andere samenlevingsvormen die gruwelijk zijn in Gods oog, winnen terrein, moeten gepromoot worden. Onze tijd is een tijd van morele ontbinding, maar ook een tijd van geestelijke ontbinding. Het gezag van het Woord van God is voor steeds meer mensen in staat van ontbinding. Het is een

teken van de tijd! Een teken van de aanstaande komst van de Zoon des mensen.

Als de zending Paulus op de Areópagus staat (je moet maar durven, tussen al die geleerde mensen), dan zegt hij, terwijl hij om zich heen gekeken heeft in een stad vol afgoderij: Mensen, ik verkondig u die God, Die de wereld gemaakt heeft en alles wat daarin is. Hij heeft uit een bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt, om op de gehele aardbodem te wonen (Hand. 17:24-26).

Als ik dat lees en om me heen kijk, dan denk ik: dat is het eerste wat ik straks (als ik de taal een beetje beheers) tegen mensen moet zeggen. De wereld van het boeddhisme kent immers geen Schepper God, alleen een eindeloze zich herhalende cirkelbeweging waarin mensen geboren worden en sterven. De Schepper God is de grote afwezige. Zending begint bij Genesis 1. Dat is het allereerste begin.

Waakzaam zijn

Maar ook die gedachte is... in ontbinding! En ontbinding is een voortgaand proces. Hierna zal het een na het ander ontbinden: de schepping, de val, de maagdelijke geboorte van de Heere Jezus, de opstanding, de wederkomst...

God roept ons op om niet halfslachtig te zijn in onze antwoorden, zo zacht, zo lief, zo meebewegend: het is goed bedoeld, het heeft misschien wel een kern van waarheid...

Zo begint ongemerkt de ontbinding! De Heere roept ons op om waakzaam te zijn voor de verleiding van valse profeten (vers 11). Wie geen lijn durft trekken, in prediking, in pastoraat, in ambtelijk werk, ook en juist op het terrein van het Schriftgezag, die is inmiddels zelf besmet met de geest van de ontbinding. Dan gaan we veel verliezen. Dan verliezen we hier en op alle andere zendingsvelden ook het fundament van onze boodschap. Dan is zending voorbij.

Maar gelukkig, er is tegelijkertijd ook dat andere teken: Het Evangelie des Koninkrijks zal (ondanks alles) gepredikt worden tot een getuigenis voor alle volken. Een prediking die begint bij het begin: God schiep de wereld uit een mens, in zes dagen. Door één mens kwam de zonde in de wereld. En door één Mens, Christus Jezus, is genade gebracht. En Hij brengt de Zijnen toe, dwars door alles heen, ook en juist in deze laatste dagen. En wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden (vers 13). Bent u op dat einde voorbereid? (vers 44).

Verlag jubileum ds. J.B. Zippro

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Groningen

Op 9 september jl. mocht onze predikant, ds. J.B. Zippro herdenken 25 jaar te dienen in het ambt van predikant. Ter gelegenheid van dit heuglijke feit werd een bijeenkomst gehouden. Naast vele gemeenteleden was er ruime belangstelling uit het land. Het was hartverwarmend dat vele familieleden, vrienden, ambtsbroeders en kerkenraden waren afgereisd naar Groningen.

Het officiële gedeelte werd geopend door ouderling L. van der Spek. Vervolgens werd de jubilaris toegesproken door ds. A. Schot namens de classis Kampen en namens het Deputaatschap Israël. Hij wees op Gods verbondstrouw en refereerde daarbij aan het votum dat elke dienst wordt uitgesproken. Vervolgens sprak ds. W. Harinck warme woorden namens de predikanten, het Deputaatschap zending en als persoonlijke vriend. Hij memoreerde diverse zaken waarin beide predikanten raakvlakken hebben en zo mogelijk samen optrekken, waaronder het werk voor de zending. Soms mag er dan ook bij elkaar in het hart gekeken worden.

Muziek van Bach

De bijeenkomst werd opgeluisterd in muzikaal opzicht door een orgelbespeling, waarin enkele werken van J.S. Bach ten gehore werden gebracht op het prachtige Ahrend orgel. De dochters van de jubilaris brachten beide een klassieke piano-werk ten gehore, gevolgd door psalters die in gebruik zijn bij onze Amerikaanse zustergemeenten. Hierna volgde een toespraak

door zijn schoonzoon, T. Hertog, die een inkijk gaf in het leven van een predikantsgezin. De laatste toespraak werd gegeven door ouderling J. Bart, die de predikant toewenste nog vele jaren de drie sola's van de reformatie te mogen verkondigen. Hij riep de gemeente op tot dankbaarheid jegens de Heere Die onze gemeente nu gezegend heeft met de vierde predikant. Wat is uw reactie op de verkondiging van het evangelie? Hierna werd namens de gemeente een geldbedrag aangeboden om een nieuwe fiets te kopen.

Aarden vaten

Ds. Zippro sloot de bijeenkomst af met een terugblik en dankwoord, gebaseerd op de tekst: 'Wie ben ik, Heere HEERE, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hertoe gebracht hebt?' Sam 7:18. Wij mensen zijn maar aarden vaten, maar het is de Heere Die alle dank toekomt. Hij heeft tot hertoe geleid. Naast dankbetuigingen aan gemeente en gasten sprak hij bijzondere waarderende woorden voor zijn echtgenote, mw. M. Zippro-Hakkenberg. Hij memoreerde hierbij ook diverse predikanten die zich de afgelopen tijd hun vrouw zagen ontvallen. Voorafgaand aan en na afsluiting van de bijeenkomst was er ruime gelegenheid voor ontmoeting en gesprek onder het genot van een hapje en een drankje. Het was een onvergetelijke bijeenkomst, waarin in de eerste plaats de dank aan God werd verwoord en waarin ook de onderlinge band van liefde mocht worden gevoeld. De Heere geve dat onze predikant nog lange tijd verbonden mag zijn aan de dienst van het Woord.

Gereformeerde
Gemeente
Groningen

75-jarig jubileum Gereformeerde Gemeente Poortugaal

J.B. van der Have,
scriba Gereformeerde
Gemeente Poortugaal

Maandag 31 juli was het 75 jaar geleden dat de gemeente Poortugaal werd geïnstitueerd. De oude “Vetsmelterij”¹ werd een kerk. Soli Deo Gloria.

Vrijdag 25 augustus sprak ds. C.J. Meeuse ter gelegenheid van dit jubileum over “Gemeente zijn, in de 21^e eeuw”. Het was die dag precies 35 jaar geleden dat ds. Meeuse als predikant werd bevestigd in de gemeente van Rotterdam-Zuid. Aan dit jubileum werd na de opening van de bijeenkomst aandacht geschonken door de preses van de kerkenraad.

Ook oud-leden hadden deze avond de weg weten te vinden naar Poortugaal, de gemeente waar zij kortere of langere tijd mochten kerken.

Bestaat een preek doorgaans uit een drietal punten, het onderwerp van deze avond werd uitgewerkt aan de hand van een tiental punten.

Levende lidmaten

Voor de jubilerende gemeente was het goed die avond te horen dat de gemeente niet groeit door geboorten maar door wedergeboorten. Ook ambtsdragers kunnen zo gericht zijn op het getalsmatige.

Uiteindelijk gaat het erom of ik een levend lidmaat ben van die Kerk met een hoofdletter.

Nog een kenmerk van die ware Kerk is: die Kerk wordt nooit minder maar altijd meer. Zien we op de terugloop in de kerkgang en de leegloop van de kerken, met name in de grote steden, dan lijkt het eerder alsof het tegenovergestelde waar is. Maar ieder mens die door wedergeboorte en geloof in die Kerk wordt toegebracht, is er weer één meer. Daar valt er nooit één af. Wat een troost is dat te weten, de Kerk groeit.

Herdenkingsdienst

Tijdens een herdenkingsdienst op zondag 10 september bepaalde onze consulent, ds. H. Brons, de gemeente bij de woorden uit Zacharia 4:2 en 3: ‘En Hij zeide tot mij: Wat ziet gij? En ik zeide: Ik zie, en zie, een geheel gouden kandelaar, en een oliekruikje boven deszelfs hoofd, en zijn zeven lampen daarop; die lampen hadden zeven en zeven pijpen, dewelke boven zijn hoofd waren; en twee olijfbomen daarnevens,

een ter rechterzijde van het oliekruikje, en een tot deszelfs linkerzijde.’

Het thema voor de preek, “Olie voor de kandelaar”, werd uitgewerkt in drie punten. De kandelaar, de kruik, en de olijfbomen. Hoe blijft de kandelaar branden? Door het oliekruikje dat boven de kandelaar is. Daar vanuit vloeit de olie door de zeven pijpjes naar de kandelaar. Die pijpjes zijn gesloten, de olie vloeit onzichtbaar naar de kandelaar. Hoe wordt dat oliekruikje dan gevuld? De Heere wijst Zacharia op de twee olijfbomen naast de kandelaar. Vanuit die olijftakken vloeit goud in dat oliekruikje.

Nu ziet Zacharia het. Er is een open verbinding, er vloeit goud naar de kruik. Goud? De kinderen kregen mee om thuis met moeder in het keukenkastje eens te kijken of er een fles olijfolie zou staan en daar eens goed naar te kijken. Olijfolie heeft de kleur van goud. Des te zuiverder de olie, hoe meer het lijkt op goud!

Davids grote Zoon

Volgens de kanttekeningen mag het woord olijftakken ook vertaald worden met “Oliezonen”. Oliezonen, wijst dat op het werk van de priesterzoon Zacharia, of op het werk van koning David? Nee, daar vloeit geen zuivere olie vanuit. In die olie zit rommel. Onzuivere olie geeft meer rook dan licht. “Oliezonen” wijst op het werk van de Heere Jezus Christus, Davids grote Zoon, Die én Priester én Koning is. Uit Hem en Zijn genadig borgwerk vloeit die zuivere olie in het oliekruikje. En zo mag ook in de jubilerende gemeente van Poortugaal tot op de dag van vandaag nog die boodschap uitgaan.

¹Het gebouwtje waar gezelschap werd gehouden voordat de gemeente werd geïnstitueerd en het tot een eigen nieuw kerkgebouw kwam, werd wel spottend de “Vetsmelterij” genoemd.

Een vloek geworden

N. Verheul-Cijsouw, Alblasserdam

Teun kijkt naar buiten. De lucht wordt helemaal zwart. Plotseling klinkt een zware donderslag. Teun is bang.

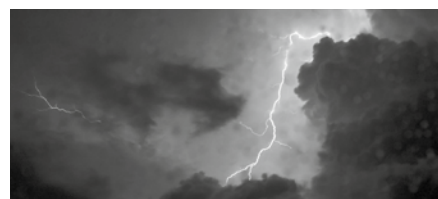
Vogels schrikken en vliegen angstig weg. Dan vallen er heel veel regendruppels. Een zonnestraal schijnt weer door de wolken. Teun ziet de regendruppels glinsteren op het gras. Het lijken net heel veel lichtjes. Alles ziet er buiten nu zo mooi uit.

In de natuur zie je de grote almacht en wijsheid van de Heere God. Als Zijn krachtige stem klinkt, beeft de aarde en de mens. Hij geeft de regen, storm, hagel en sneeuw. Het zijn Gods grote werken. De Heere God sprak met macht en maak-

te alles uit niets. Hij schiep het heelal, Zijn Naam ter eer (Ps. 134:3, ber.). Door de zonde is alles anders geworden. Gods vloek ligt nu op zondige mensen en op de aarde. Alles lijdt door de zonde. Dieren zijn ongelukkig. Ze kunnen bang zijn en elkaar opeten. Misschien maak jij ze onnodig dood. Dat is erg. De Heere wil dat je goed voor Zijn schepping zorgt. Denk daaraan als je buiten speelt.

Je hebt nodig dat je verlost wordt van deze vloek. Paulus mag zeggen: 'Christus heeft ons verlost van de vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons' (Gal.3:13). Christus wilde komen naar een vervloekte aarde. Hij heeft gewoond tussen mensen waar Gods vloek op ligt. Hij heeft

Gods vloek voor al Zijn kinderen gedragen toen Hij stierf aan het kruis. Als Hij terugkomt op de wolken, zullen de hemel en de aarde door vuur vergaan. De Heere God maakt dan een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Daar zal geen vloek meer zijn. Ben je al verlost van Gods vloek? Anders zal Gods vloek en straf eeuwig op je liggen. Ga als één die de vloek verdient met je zondepak tot de Heere. Hij alleen kan ook jou verlossen. Om Jezus' wil.

*een trouwe
dienstknecht van God*

H. van Dam

Als ze de volgende dag weer verder rijden, slaat de wagen waarin Luther zit na een poosje een zijweg in.

Luther wil naar een dorpje waar familie van hem woont. De andere wagen gaat rechtdoor. Later zullen ze weer bij elkaar komen. Tenminste, dat is het plan. Als Luther in het dorpje aankomt, vragen de boeren of hij voor hen wil preken. Omdat het kleine gehucht zelfs geen kerk heeft, preekt Luther in de open lucht voor de boerengezinnen. Ze verlaten laat in de middag het dorpje weer. Al gauw voert nu de weg door een donker bos.

Ze zijn nog maar een uurtje onderweg, of daar horen ze plotseling een hevig gekraak in de struiken langs de weg. Een, twee... vijf gewapende mannen springen op de wagen af. Je kunt niet zien wie die woeste rovers zijn, want ze dragen maskers voor hun gezicht. Daar grijpt een van die woestelingen de paarden bij de teugels. De wagen staat stil. De broer van Luther springt, hevig geschrokken, van de wagen af en holt zo hard als hij kan het bos in. De koetsier wordt door een rover hardhandig vastgepakt. 'Is Luther in de wagen?' snauwt hij. Angstig geeft de arme bevende man toe, dat het zo is.

Nu wordt Luther uit de wagen gerukt, onder luid geschreeuw van zijn tweede vriend, die in bedwang gehouden wordt door een andere ruwe kerel. De rovers trekken Luther mee door het struikgewas. Daar achter de struiken staan hun paarden. Als een hond moet Luther eerst meehollen met de paarden, die in snelle draf in het donkere bos verdwijnen.

Al gauw stoppen de ontvoerders. Luther wordt nu op een paard gezet en voort gaat het weer. Eerst gaat het urenlang kris-kras door het grote bos, het Thüringer Woud. Want als ze misschien achtervolgd worden, komen de vervolgers zo op een dwaalspoor.

vervolgverhaal

39

MAARTEN LUTHER

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Zwijndrecht:

ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;

Te Berkenwoude:

ds. P.G. Heijkamp te Emmeloord;

Te Carterton (Nieuw-Zeeland):

ds. J.B. Zippro te Groningen;

Te Kampen: ds. G. van Manen te Elspeet.

BEDANKT

Voor Barneveld-Zuid:

ds. J. van Laar te Rijssen-West;

Voor Picture Butte (Canada):

ds. A.H. Verhoef te St. Catharines (Canada);

Voor Nijkerk:

ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum.

DS. G. PATER

Gehoord het advies van de PS-begeleidingscommissie en de Deputaten art. 49 DKO mist de Classis Ridderkerk helaas de vrijmoedigheid de acte van ontslag aan ds. G. Pater te verlenen. Dit komt omdat het proces van overleg met betrekking tot verzoening, bewaking en rust nog niet is afgerond. Dit zal onder de zegen van de Heere de nodige tijd vragen.

N.J. Teerds, scriba classis Ridderkerk

EVANGELISATIEDIENST TE NUNSPPEET

Op woensdag 11 oktober hoopt ds. B. Labee voor te gaan in een in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente van Nunspeet te houden kerkdienst voor de evangelisatie. Aanvang: 19.30 uur.

AFSCHEIDSDIENST

DS. A. VERSCHUURE TE SCHERPENZEEL

Wij delen u mee dat we na een periode van bijna 10 jaar afscheid moeten nemen van onze herder en leraar ds. A. Verschuure. Op dinsdag 17 oktober wordt er een afscheidsdienst belegd in de Sionkerk van onze gemeente. Aanvang: 19.30 uur.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Scherpenzeel

BEVESTIGING/INTREDE KANDIDAAT/ DS. E.J. BOUDEWIJN TE BARNEVELD-C

Op 13 september mocht tot grote verwondering en blijdschap kandidaat E. J. Boudewijn bevestigd worden als predikant van onze gemeente. De bevestiging vond plaats door ds. L. Blok. Die bepaalde zijn hoorders bij de woorden uit 2 Korinthe 2:17. Deze tekst spreekt van: De rechte evangeliedienaar. Deze rechte evangeliedienaar:

1^e Draagt het Woord Gods niet te koop.

2^e Spreekt het Woord Gods in Gods tegenwoordigheid.

Het apostelschap van Paulus werd door velen in de gemeente van Korinthe in twijfel getrokken. Zijn prediking werd verdacht gehouden. Het waren voornamelijk de Judenten die beklemtoonden dat hun prediking veel dieper ging. Maar Paulus doet er niet wat bij en doet er niets af. Hij mag de volle raad van God verkondigen. Hij predikt dat er van de mens niets bij kan. Dat het beste van de mens niet meer is als een wegwerpelijk kleed. Een rechte evangeliedienaar zal vooral Christus prediken voor verlorenen. Er loopt een rechte lijn van de kansel naar de rechterstoel van Christus. Naar dat Woord zullen wij geoordeeld worden. De evangeliedienaar wenst dit oprecht en zuiver te doen. Niet geveinsd. Als uit God. Het is dan ook van het grootste belang dat de boodschapper weet dat hij van God is uitgezonden. Dit geeft autoriteit aan de prediking. En dat alles in het besef van te staan voor het aangezicht van God. Het gaat dan om het spreken in Christus. Als Zijn dienstknecht, in Zijn Naam en op Zijn gezag. Dan wordt het Woord Gods niet te koop gedragen. Ja, dan mag er een goede geur van Christus verspreid worden. Om dan niet alleen zondaren tot de zaligheid te brengen, maar dat ook Gods volk geoefend mag worden in de genade. De bevestigiger spreekt de wens uit dat hiertoe de prediking van de nieuwe predikant gebruikt mag worden. Aan de handoplegging namen de predikanten G.J. van Aalst, L. Blok, B.J. van Boven, M. Joosse, C. van Krimpen, P. Mulder en ouderling G. Pater deel.

's Avonds verbond ds. Boudewijn zich aan de gemeente door de prediking uit Galaten 6:14. Het thema van de prediking was: Paulus' roemtaal.

1^e Waarin hij niet roemt.

2^e Waarin hij wel roemt.

3^e De vrucht van zijn roemen

Paulus heeft op de prediking van vrije genade onder de Galaten vrucht mogen zien. Juist tegen deze prediking komt de vijandschap openbaar. Er waren mensen die door het onderhouden van de wet behouden wilden worden. Ook Paulus zocht in zijn eertijds in het houden van de wet zijn zaligheid en wilde de Naam van Christus uitroeien. Als hij echter aan de grond gebracht wordt, gaat

BETALING ABONNEMENTSGELD PERIODE 1 OKTOBER 2017 T/M 31 MAART 2018

Bij deze Saambinder ontvangt u de factuur voor het verschuldigde abonnementsgeld voor de periode van 1 oktober 2017 t/m 31 maart 2018. Vriendelijk vragen wij u om spoedige betaling van deze factuur. Ons blad heeft ruim 20.000 abonnees. Wanneer we moeten overgaan tot aanmanen, kost dit de administratie veel werk en zijn hier (onnodig) extra kosten aan verbonden. Het Deputaatschap van De Saambinder wil de abonnementsprijs zo laag mogelijk houden: we zien ons blad vanwege de lezenswaardige inhoud graag in (heel) veel gezinnen. Wilt u ons hierin steunen?

Een overbetaling t.b.v. de Emerituskas wordt erg op prijs gesteld.

Bij voorbaat dank voor een spoedige betaling!

K.H. de Heer,

penningmeester Deputaatschap De Saambinder

NB. Het is mogelijk om in het vervolg gebruik te maken van automatische incasso. U kunt hiervoor contact opnemen met het Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening (Tel. 0348 - 48 99 00 of saambinder@cbgg.nl). Let op, een dergelijke incasso(machtiging) kan pas ingaan vanaf de volgende abonnementsperiode.

Indien u reeds gebruik maakt van automatische incasso, zal het abonnementsgeld binnenkort van uw rekening worden geïncasseerd en is bovenstaande voor u niet van toepassing.

hij ervaren dat er uit hem geen vrucht meer zal zijn in der eeuwigheid. En juist in die weg worden de ogen geopend voor Christus. Dan kan Gods volk vertellen wat er gebeurd is. Als Gods volk aan die Fontein ontdekt wordt, krijgt Christus een steeds grotere plaats. Paulus heeft niets te roemen. Niet in zichzelf, niet in zijn afkomst, niet in zijn verandering en ook niet in de grote plaats die hij mag innemen onder de apostelen. Paulus heeft leren roemen in het kruis van Christus. Dat heeft de grootste plaats in zijn leven gekregen. Het kruis heeft alles met de vloek te maken. Maar Christus heeft de vloek van de Zijnen op Zich genomen. Gods deugden worden op het allerheerlijkst verhoogd. Dan gaat Paulus roemen in het heil van Christus' lijden en sterven. Ja, roemen in

Zijn arbeid en in Zijn verdienste. Dit roemen gaat niet zonder kennis van onszelf. Christus krijgt waarde voor een doodschuldig volk. Dan blijft alleen het kruis over en wordt het hart vervuld met heilbespiegelingen. Zalig het volk dat dit heeft mogen leren kennen. De vrucht van het roemen van Paulus komt hierin openbaar dat de wereld door Christus hem gekruisigd is en hij der wereld. Als we wat meebewegen met de wereld gaat het nog wel. De wereld is de doods vijand geworden van Paulus. De wereld boeit, lonkt en trekt. Maar Paulus mag roemen in het kruis. Gemeente, waar roemt u in? We kunnen niet Christus dienen en de wereld. Christus is alles en in allen. Toespraken volgden door: ds. A. Schot namens het curatorium, ds. B.J. van Boven

namens de P.S. Oost en de classis Barneveld, burgemeester J.W.A. van Dijk namens de burgerlijke gemeente, student G.P. van Nieuw Amerongen namens de studenten, ds. J. Roos namens de plaatselijke kerken en tenslotte door ouderling G. Pater namens de kerkenraad en de gemeente. Nadat ds. Boudewijn nog toegezongen werd Ps. 121:1 en 2, legde hij voor het eerst de zegen op de gemeente.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Barneveld-C

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2017

Pag. 320, **gemeente OUD-BEIJERLAND**

Per 1 november 2017 wordt het adres van de koster: Mesdagstraat 1, 3262 HM Oud-Beijerland.

Berichten

TOERUSTINGSVOND OPVOEDGROEPEN TE CAPELLE A/D IJSSEL

Op donderdag 2 november wordt door het deputaatschap Kerk, Gezin, Jeugd en Onderwijs een toerustingsavond gehouden voor (aanstaande) gespreksleiders van opvoedgroepen. Het leiden van een opvoedgroep is een mooie taak, maar vraagt ook vaardigheden van een groepsleider.

Tijdens de avond zal er aandacht zijn voor de volgende onderwerpen:

- Wat is een opvoedgroep (belang van privacy, structuur, contact kerkenraad, etc.);
- Gespreksvaardigheden (luisteren, samenvatten en doorvragen);
- Groepsdynamica (welke processen spelen zich af in een groep);
- Praktische moeilijkheden (hoe om te gaan met moeilijke of gevoelige situaties in het gesprek).

Deze avond wordt gehouden in de kerk van de Gereformeerde Gemeente in Capelle aan den IJssel-Middelwatering. Duur: van 19.30 -22.00 uur. Belangstellenden kunnen informatie opvragen of zich aanmelden via coördinator@kgjo.nl of telefonisch via (0348) 48 99 68.

VERKOPINGEN

Barendrecht

Verkoping op zaterdag 7 oktober, van 10.00-14.30 uur, die georganiseerd wordt vanuit de Gereformeerde Gemeente van Barendrecht. Locatie: terrein van HillFresh, Loods 14, Handelscentrum ZHZ 44, Barendrecht.

Middelburg

Verkoping door de vrouwenvereniging 'Persis' van de gemeente Middelburg-C op zaterdag 7 oktober, van 10.00- 13.30, uur in het kerkgebouw van die gemeente. De opbrengst is voor verschillende doeleinden.

Nieuw-Beijerland

Verkoping en rommelmarkt, die georganiseerd worden door de

vrouwenvereniging 'Tryfena' en de PZC te Nieuw-Beijerland, op zaterdag 7 oktober in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente. Opening: 9.30 uur; verkoping van 10.00-13.00 uur. De opbrengst is t.b.v. de zending en evangelisatie.

ZANGAVONDEN

Capelle aan den IJssel

Psalmzangavond op zaterdag 7 oktober, aanvang: 19.30 uur, in de Moriakerk van de Gereformeerde Gemeente te Capelle a/d IJssel-Middelwatering. Meditatie door ds. A. Verschuure. Pieter Heykoop, orgel. Collecte t.b.v. Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten.

Ede

Zangavond op zaterdag 28 oktober, aanvang: 20.00 uur, in de Petrakerk van de Gereformeerde Gemeente te Ede, m.m.v. Vocaal Ensemble Sonante Vocale en Patrick Pranger, orgel. Collecte voor de onkosten en aflossing kerkbouwschuld.

Kapelle

Koor- en samenzangavond t.g.v. 10-jarig bestaan van het chr. samengesteld mannenkoor Zeeland op zaterdag 7 oktober, aanvang: 19.30 uur, in de Hervormde kerk te Kapelle, m.m.v. dit mannenkoor en Martin Weststrate, orgel. Algehele leiding: de ouderlingen Hage en Van Veldhuisen. Tevens aanbieding nieuwe CD, ook via tel. 0118-470907 te bestellen.

Kerkdiensten

ZONDAG 8 OKTOBER 2017

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 14.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Alblasserdam 9.30 ds. M.H. Schot en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 15.00 uur stud. H.J. Agteresch; Amsterdam 17.00 uur ds. G. Heijkamp; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 10.00 uur ds. J. Mijnders en 19.00 uur ds. G. Clements; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Pater; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Bodegraven 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 15.30 uur ds. A. Verschuure; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur stud. H.J. Agteresch en 19.00 uur ds. H. Brons; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Deventer 17.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dirksland 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. K. Boeder; Ede 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Elspeet 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 uur ds. G. Heijkamp; Ermelo 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 18.00 uur ds. S. Maljaars; Gorinchem 10.00 uur ds. P. Mulder en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 18.00 uur ds. A.J. Gunst; 's-Gravensande 9.30 uur ds. W. Silfhout en 17.00 uur ds. M.H. Schot; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 en 19.00 uur ds. G.J. Baan; Hardinxveld-Giessendam 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hilversum 10.00 en 16.00 uur stud. M. Blok; Hoofddorp 15.00 uur ds. J. Schipper; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 19.00 uur ds. A. Schot; Kamperland 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Kapelle-Biezelinge 10.00 uur ds. C.J. Meeuse en 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Katwijk aan Zee 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Klaaswaal 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. C. Harinck; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburch; Kruijningen 9.30 en

18.00 uur (H.D.) ds. G. Bredeweg; Leiderdorp 15.30 uur ds. P. Mulder; Lisse 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 19.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Meeuwen 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 10.00 uur ds. A.J. Gunst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Mijdrecht 19.00 uur stud. M. Blok; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 15.30 uur ds. W. Harinck; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwerkerk 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 14.30 uur ds. G.J. Baan; Nijkerk 18.30 uur ds. M. Joosse; Nisse 14.30 uur ds. D. de Wit; Nunspeet 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. A. Schot; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oostkapelle 17.00 uur ds. G.J. Baan; Oostvoorne 16.30 uur ds. J. Driessen; Opheusden 10.00 (H.A.) en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 18.00 uur stud. H.J. Agteresch; Ouddorp 14.30 uur ds. K. Boeder; Puttershoek 15.30 uur ds. W. Silfhout; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 14.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. H. Paul; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.00 uur ds. A.J. de Waard; Rotterdam-Alexanderpolder 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. C. van Ruitenburch; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. J. Driessen en 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Sliedrecht 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 en 16.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. E. Bakker; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 15.00 uur ds. C. Sonneveld; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Tholen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. L. Blok en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Utrecht 18.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. H. Brons; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 15.00 uur ds. S.W. Janse; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag;

Wolphaartsdijk 14.00 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Zwolle 15.00 uur ds. A. Schreuder.

DINSDAG 10 OKTOBER 2017

Den Helder 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Dirksland 19.30 uur ds. K. Boeder; Hoofddorp 19.45 uur ds. G. Pater; Lisse 19.45 uur ds. G.J.N. Moens; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Ouddorp 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. A. Verschuure.

WOENSDAG 11 OKTOBER 2017

Aalburg 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Barendrecht 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Barneveld-Zuid 19.30 uur (H.D.) ds. G. Beens; Berkenwoude 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Drachten 19.30 uur ds. E. Bakker; Goudswaard 19.30 uur (H.D.) ds. P. Mulder; Hilversum 19.45 uur ds. J.J. van Ekeveld; Hoogeveen 19.30 uur ds. J. van Laar; Leerdam 19.30 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Meeuwen 19.30 uur ds. A. Schot; Mijdrecht 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. C. van Ruitenburch; Nunspeet 19.30 uur (voor Evangelisatie) ds. B. Labee; Poortvliet 19.30 uur ds. S. Maljaars; Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder; Rijssen-Noord 19.30 uur (voor Evangelisatie) ds. M. Joosse; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. W. Visscher; Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Soest 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Urk 19.30 uur ds. K. Boeder; Waardenburg 19.30 uur stud. H.J. Agteresch; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens.

DONDERDAG 12 OKTOBER 2017

Aalburg 14.30 uur (huw.bev.) ds. J. van Rijswijk; Barneveld-Centrum 14.15 uur (huw.bev.) ds. G.J.N. Moens; Benthuizen 14.00 uur (huw.bev.) ds. H.A. van Zetten; Bodegraven 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Ede 14.30 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; Goudswaard 14.00 uur (huw.bev.) ds. G.J. van Aalst; Kampen 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Melissant 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Naaldwijk 19.45 uur ds. J. van Rijswijk; Rilland-Bath 19.30 uur ds. G. Pater; Scherpenzeel 13.45 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; Uddel 19.30 uur ds. A. Schot.

VRIJDAG 13 OKTOBER 2017

Barneveld-Centrum 14.00 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; Ede 19.00 uur (huw.bev.) ds. M.

Joose; Hilversum 14.00 uur (huw.bev.) ds. W. Visscher; Kootwijkerbroek 14.00 uur (huw. bev.) ds. G. Beens; Meeuwen 14.00 uur (huw. bev.) ds. E. Bakker.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 8 OKTOBER 2017

Alkmaar (Willem Buytewechstraat
2, Alkmaar) 16.30 uur evang. G. Baan;

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en
17.00 uur evang. J. Krijgsmann; Emmen
(Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C.
van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven
2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser;
Merksem (Jaak de Boeckstraat
21-23, Merksem) 10.00 (voor Evangelisatie)
en 16.30 uur (voor Evangelisatie) evang.
A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat

105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den
Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde
toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

NIEUW KORAAALBOEK

40 bekende Psalmen
voor kinderen vanaf 7 jaar met
2 tonen door Gijsbert Lekkerkerker
voor orgel of piano.
Ook voor muziek docenten,
al 44 verkocht in 4 dagen.
Prijs 4,95 + porto 2,35 zie:
www.gijsbertlekkerkerker.nl.
Tel 0348 444780

WerkmetTalent.nl VACATURE PLAATSEN? VOORHEEN:
EELCO@WERKMETALENT.NL 06-3633 4536 Refjobs

- ERVAREN KEUKENADVISEUR / MIDDELKOOP / CULEMBORG
- ERVAREN CONSTRUCTIEBANKWERKER // JAC. KORPERSHOEK / WOERDEN
- JUNIOR SECRETARESSE / ESSENTIUM / ROTTERDAM
- ASSISTENT ACCOUNTANT / VAN GARDEN ADMINISTRATIE / WEKEROM

PARTNERS: RMU, SIRJON, CEDRAH, FLYING EAGLE EN DRIESTAR EDUCATIEF

Uniek in kostuums

Alle maten voorradig - Regular & slim fit

WILVORST ROY ROBSON
Benvenuto. BOSS
HUGO BOSS

KLEIN KLEDING Sliedrecht - Zierikzee

Voor onze 3 kinderen, in de leeftijd van
6,4,1, zijn wij **op zoek naar een lieve
flexibele gastouder. Omg. Werkendam.**
Tel. 0646678059.

Grisnich GWW
vraagt leerling stratenmakers.
Opleiding mogelijk, erkend leerbedrijf.
Voor meer informatie bel: 029 7310141

Leuk geld verdienen voor uw goed doel,
kerk of vereniging?
ROLLADE-/VLEES-/GOURMETACTIE!
Goede marge!
www.slagerijbartadriaanse.nl
of 06 18 67 07 31

Gezocht per half december: zelfstandige
woonruimte voor twee werkende jonge
dames in **Scherpenzeel e.o.**
Minimaal 3 kamers. Neem contact op
met Gerdien: 0649496813

Hollands grootste in
klassieke stijlmeubelen!

BÉVÉ MEUBEL
Antwerpseweg 9, Gouda
www.beve-meubel.nl

**SHG
Welzijn**

ALS HET OM
MEER DAN
THUIZORG
GAAT

Hebt u hulp nodig? SHG Welzijn bemiddelt
bij passende zorg voor gezinnen in onze achterban. De vraag
om thuiszorg is vaak onderdeel van een bredere zorgsituatie
binnen het gezin. Hebt u vragen? Onze zorgprofessionals
willen u graag helpen om de juiste hulp te vinden eventueel
in samenwerking met andere zorgorganisaties.

Wij bieden betaalbare persoonlijke ondersteuning, flexibele
hulp, met aandacht voor uw situatie, en wanneer het u het
beste uitkomt.

BENIEUWD WAT WIJ VOOR U KUNNEN BETEKENEN?
085 049 47 84 - MANAGERWELZIJN@SHGWELZIJN.NL

**Welkom op onze site!
Ruim 40.000 boeken op:
www.derooboken.nl**

'Uw persoonlijke noot voert de boventoon'

Dé reformatorische muziekstreamingdienst
boordevol hoogwaardige geluidskwaliteit.

Nu 1 maand gratis bij aanmelding via familystream.nl

**STIJLVOL
GEKLEED**

Speksnijder MODE

Ambtskleding • Trouwpakken • Businesskostuums
speksnijder.nl

Winst uit Verlies

Contactdag Najaar 2017
Thema "In de Schuilplaats
van de Allerhoogste"
D.V. zaterdag 18 november 2017
in de Bethlehemkerk te Woerden
Spreeker ds. I.J.R. Bijl
Aanvang 10.30 uur
(inloop vanaf 10.00 uur)
Alle getroffen en betrokkenen bij
kanker zijn van harte welkom!
Opgave: 0341-250434 of website:
www.Winstuitverlies.nl

**Reformatische
Psychologenpraktijk
Nederland**

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland
biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding
en psychologisch onderzoek aan volwassenen,
jongeren en kinderen met psychosociale en
psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie,
de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwend • Doelgericht

PRAKTIJK FIDUCIA
Psychosociale hulpverlening en contextuele therapie

In *vertrouwen* met jezelf en anderen

Werken aan verandering;
verbetering of acceptatie van
**persoonlijke, relatie- of
familieproblemen.**

www.praktijkfiducia.nl
06 - 29 41 51 47

**Ambtskleding
Kostuums en shirts op maat**

Klamar's
FASHION

's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl | www.klamarsfashion.nl
Voor openingstijden zie website.

Advies aan huis mogelijk
Maak vrijblijvend een afspraak!

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar (0172) 23 33 38
Wij verzorgen alleen begrafenissen
Vraag geheel vrijblijvend het boekje "Mijn Laatste Wens".
www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

*Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen*

P.H. van der Leer
T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

**Relaties
Seksualiteit
Burn-out
Onzekerheid
ADHD – Autisme
Identiteit
Opvoeding
Rouw**

WWW.ABCONSULTS.NL

ABCONSULTS
Precies de hulp die je nodig hebt!

**Niet-ritmische Psalmzangavond
met bovenstem**
Datum: Zaterdag 14 oktober 2017
Locatie: Oude Kerk Ede
Aanvang: 19:30 / Deuren open: 19:00
Collecte t.b.v. Bonisa Zending
Leiding: Ds. J. de Bruin
Organist: René van Wendel
Toegang gratis
KERK IS VERWARMD

Mediation of
bemiddeling nodig?

Bel 030 - 760 10 00 of mail
mr.pjdenboef@jdb-advocaten.nl

Janssens ■ Den Boef
advocaten

sinds 1973

VAN MANEN
meesterlijke interieurs

kerkbanken | kerkstoelen | kansels
bankstoffering | doopvonts | lessenaars
collectezakken | liturgieborden

www.meesterlijke-interieurs.nl

**Bij aankoop van een
Roy Robson kostuum
2e pantalon gratis**

Alle maten en kleuren. Regular en slim fit
Ook ambtskostuums (eventueel met vest)

Bezoek één van onze winkels
of bestel telefonisch of via email

KL
KLEIN KLEDING

Sliedrecht - 0184-491012
Zierikzee - 0111-702000
klantenservice@kleinkleding.nl

Bij inlevering van deze advertentie
ontvangt u bij aankoop van uw kostuum
de 2e pantalon gratis.

Deze actie is geldig in oktober 2017, niet in combinaties met andere acties, niet inwisselbaar voor contanten.

BBV**Barneveldse
Begrafenis
Vereniging***voor een eervolle, eenvoudige
verzorging van begrafenissen
in Barneveld en omstreken*

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12
www.barneveldsebegravenisvereniging.nl

dir. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Janssen
begravenisverzorging

**Waardig
afscheid nemen.**

Dienstverlening in heel Zeeland sinds 1959.

0113 - 330 936
(Dag en nacht bereikbaar)

begravenisverzorging-janssen.nl

Waardig. Persoonlijk. Vertrouwd.

BOBELDIJK
FINANCIËLE ZORGVERLENING

**Professionele
bewindvoering**

030-697 77 31
www.bobeldijk.nu

Onesiforus

NEDERLANDSE STICHTING
VOOR CHRISTELIJKE HANDEIKING

De doelstelling van de interkerkelijke stichting is het verlenen van geldelijke steun aan, met name vanwege gemoedsbezwaren, in financiële moeilijkheden geraakte personen, gezinnen e.a.

Alle hulpaanvragen worden door een commissie getoetst en besproken met de diaconie.

Om haar doel te realiseren is de stichting afhankelijk van giften, collecten en legaten.

U kunt uw bijdrage storten op:
NL36 RABO 0354 2210 00 of
NL76 INGB 0004 1778 00
t.n.v. "Onesiforus"

Bestuur:
dr. W.J. op 't Hof (voorz.)
W.A. Barth (secr.)
ds. A. den Hartog
G. Hop
J. B. Philibert
C. Vos

Comité van aanbeveling:
ds. D. Heemskerk
ds. T. Kloot
ds. J. Roos

Adviescommissie:
mr. drs. S. Visser
F. Bouman
D.C. van der Ploeg

Aanvragen en informatie:
www.onesiforushulp.nl

p.a. Weegje 2 | 3295 CT | 's Gravendeel | info@onesiforushulp.nl

kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

BESCHERM JOODSE KINDEREN TEGEN TERREUR!

De christelijke stichting "Vrienden van het Cheider"

- Zorgt voor beveiliging van de joods-orthodoxe school "het Cheider" in Amsterdam
- Keert zich tegen antisemitisme en terreur
- Helpt joodse kinderen

Stichting
**Vrienden
van het
Cheider**

Maak uw gift over op IBAN: NL22 INGB 0000 419925
of NL08INGB065301463 t.n.v. Vrienden van het Cheider
www.cheidervrienden.nl

HARKES
Begravenissen

Voorofscheweg 15a
2771 MA Boskoop
harkesbegravenissen.nl
0172 - 21 21 22

WIJ VERZORGEN ALLEEN
BEGRAFENISSEN

KLEIN KLEDING
SLIEDRECHT - ZIERIKZEE

Dames-, Heren en Kinderkleding
Voor iedere gelegenheid

Shop ook online
www.KleinKleding.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 06-57773987
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aangele-
verd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,30 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen

(bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aans-
praakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

de Saambinder *Bewuste keuze*

Ds. Labee over:

Wat kan satan nabootsen?

Vaak hoor ik dat satan het werk van de Heere kan nabootsen. Wat bootst satan dan precies na? Kan satan ook teksten geven en zelfs nog een keer bevestigen wanneer je daar de Heere om vraagt?

Getuigenis van Gods Kerk

Ds. Octavianus Winslow (1808-1878) schrijft: 'Als wij denken hoe meesterlijk de satan Gods werk kan nabootsen; als wij zoveel vals en nagemaakt christendom opmerken in de wereld, ja zelfs in de christelijke wereld, kunnen wij niet dan zeer ernstig gestemd zijn'. En wie zou in het Reformatiejaar niet denken aan Maarten Luther (1483-1546)? Op welhaast iedere bladzij van Luthers geschriften en zeker in elke preek en verhandeling komen we de naam van satan tegen. Het is niet vreemd dat het verhaal van de inktkoker - die hij wierp naar de duivel tijdens zijn verblijf op de Wartburg - bekend gebleven is. Tekenend voor de grote reformator, die zijn leven lang met de satan gestreden heeft. Luther verklaarde dat we leven als in de herberg van satan. De naam van die herberg is 'In de moord en in de leugen'. Dit opschrift heeft Christus Zelf boven satans deur gehangen. Wie tot het personeel behoort, moet hem voortdurend helpen om dit opschrift waar te maken, wie zijn gast is, moet voortdurend bidden...

Getuigenis van Gods Woord

Gods onfeilbaar Woord beschrijft ons satan als een 'briesende leeuw' (1 Petrus 5 vers 8) maar ook als een 'engel des lichts'

(2 Korinthe 11 vers 14). In Egypte bootst hij meesterlijk het veranderen van de staf in een slang na. De eerste twee plagen weet hij zijn tovenaars te laten nadoen. Het woord van de hierboven genoemde reformator 'satan als de aap van God' is hier op zijn plaats. In het Nieuwe Testament lezen we van Simon de tovenaars (Handelingen 8) waarvan men sprak: 'Deze is de grote kracht Gods'. Satan kan mensen ook laten profeteren. Wie zou niet denken aan de profeet Bileam of koning Saul? Het zal de vraagsteller wel duidelijk zijn dat satan inderdaad ook teksten uit Gods Woord kan influisteren en dat zelfs kan herhalen. Om maar dicht bij de Heilige Schrift te blijven, zo is satan de Zaligmaker tegemoet getreden bij de verzoeking in de woestijn (Matthéüs 4). Zo zal hij ook als 'een engel des lichts' proberen binnen en buiten de kerk, onder bekeerden en onbekeerden zijn naam als 'leugenaar van de beginne' waar te maken. Hij brengt dan teksten in de gedachten of onder de aandacht die meestal als een 'rustbank' worden gebruikt op reis naar de eeuwigheid. Nog altijd is de mooie brochure 'Het krijgen van teksten' van ds. J.J. van Ekeveld verkrijgbaar (bij de ons bekende boekverkopers). Hierin wordt Bijbels onderwijs gegeven rond allerlei vragen die het hart kunnen bezetten.

Getuigenis van Gods Geest

Nu proefden we in de toelichting die de vraagsteller ons stuurde een hunkering naar 'waarheid in het binnenste'. Dat raakte ons. Want wat satan nu nooit bewerkt is het verlangen naar 'waarheid in het binnenste'. Juist als een mens erachter komt dat er vanbinnen geen kruimeltje waarheid te vinden is, ontstaat de vrees voor zelfbedrog. Als alles op z'n kop staat en satan influistert dat alles maar inbeelding is of algemene werkingen van Gods Geest zijn, wordt weleens uitgeroepen: 'O Heere, ik vrees dat ik nog alles mis, en dat mijn werk geen waarheid is'. Nogmaals, ook dat is geen 'rustbank'! Want de rust ligt alleen in het geschonken geloof dat zien mag op Hem, Die de Weg, de Waarheid en het Leven is. Dat de vraagsteller en wij allen zouden bedelen om het getuigenis in onze ziel van de Werkmeester van dat geloof, de Heilige Geest. Als de vervulling van Gods Woord uit Jesaja 61 vers 8b: '...en Ik zal geven dat hun werk in der waarheid zal zijn...'

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.